تأملاتی درپاسخ سید

خُب حالا برگردیم. از اول سطر به سطر بر میگردیم تا ببینیم فرمایش ایشان چه شد. فرمودند: **«فبأنّ ظهور لفظ الرؤية في الرؤية المشائعة المتعارفة لا يدلّ على عدم إرادة غيرها من اللفظ»**. بعد فرمودند تحقیق این است که ظهور دو جور است. یکی اینکه حقیقت در آن باشد و یکی هم حقیقت در معنای اعم باشد. فرمودند:

«إلّا أنّ ذلك المعنى لشيوعه و تعارفه كان سابقا إلى الفهم. فهذا إنّما يقتضي إرادة المعنى الظاهر»؛ معنای ظاهر همان شایع است. **«و لا يقتضي عدم إرادة غيره، بل يكون إرادة الغير الظاهر منه و عدمه متوقّفا على الدليل»؛**

۱- تنافی لزوم دلیل برمعنای حقیقی با اصالة الحقیقة

لازمه بیّن این موضع سید در اینجا چیست؟ یعنی وقتی در معنای اعم وضع شده، آن معنای شایع دیگر قبول است و بقیه اش مجمل میشود و نیازمند دلیل است. خُب پس اصالة العموم و اصالة الاطلاق و اصالة الحقیقة کجا رفت؟ جای اصالة الحقیقه همینجا است. شما میدانید معنای اعم حقیقی است، میگویید خُب قدر متیقن را بگیر و بقیه اش مجمل میشود. تحقیق ایشان در ابتدای کار معنای اعمی که فرض ایشان این بود که معنای حقیقی است، مجمل میکند. این یک سؤال است.

۲-عدم تفکیک بین ظهور تصوری و تصدیقی

سوال دیگر این است؛ شما که میگویید لفظ ظاهر است، منظور شما ظهور تصوری لفظ در بستر لغت است؟ یا ظهور تصدیقی لفظ است که متکلم در این کلام چه ارادهای کرده؟ اینها دو بحث جدا هستند. ظهورات تصوریه احکامی دارد که با ظهورات تصدیقی تفاوت دارد. الآن که ما اینها را تند تند میگوییم از زحمات همین سید است. مرحوم سید شیخ المشایخ است. زحمت همین ها است. خُب ولی همینها به ما یادداده اند و داریم دستهبندی میکنیم. کدام یک از اینها منظور است؟!

شاگرد: نسبت به سؤال قبلی شما شاید ایشان به این صورت بگویند که چون شیوع در معنای اضیق زیاد شده، باعث شده معنای عرفیای درست شود که اضیق از معنای لغوی است.

شاگرد۲: تصدیق میکنند که معنای حقیقی است.

استاد: این سؤالات در اصول مطرح است. آنقدر شایع شده یعنی به وضع ثانوی تحقق پیدا کرده که مشترک لفظی شده؟ یا اصلاً منقول است؟ معنای شایع فعلاً فقط آن است؟ به این منقول میگوییم یعنی معنای قبلی مهجور شده و رفته. یا اینکه میگوییم مجاز مشهور بود، به قدری استعمال زیاد شد که از قرین استغناء پیدا کرد، بهنحویکه استغناء آن به حدی رسید که وضع تعیینی ثانوی پیدا کرد؟ همه این مباحث را در اصول مطرح کردهاند. مرحوم میرزا حبیب الله رشتی دربدائع الافکار این مباحث را مطرح کرده هست.

بازبینی #3
ایجاد شده 4 آوریل 2026 14:29:31 توسط ... .
به روزرسانی شده 5 آوریل 2026 10:36:45 توسط ... .